

ur. 4 II 1902 w Krakowie
zm. 20 IV 1983 w Falenicy
Harcmistrzyni

Jadwiga Wierzbiańska

harcmistrzyni, komendantka śląskiej Chorągwi Harcerek w l. 1927-1931

Urodzona 4 II 1902 r. w Krakowie. Była córką rzeźbiarza Konstantego Laszczki i Marii ze Stroińskich. Matka obumarała ją wcześniej, pozostawiając jeszcze troje dzieci, dwu braci i siostrę. Silna więź rodzinna łączyła wzajemnie osierocone rodzeństwo i ojca. Jadwiga od wczesnej młodości objawiała w otoczeniu rozwinięty instynkt opiekuńczy, który charakteryzował ją w całym życiu.

Po ukończeniu Wydziału Prawa i Administracji w Uniwersytecie Jagiellońskim oraz dwuletniej Szkoły Nauk Politycznych przez 5 lat pracowała w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, a po przeniesieniu się do Warszawy uzupełniwszy studia pedagogiczne, wykładała prawo handlowe w szkole w Warszawie.

Do harcerstwa wstąpiła w roku 1917 w Krakowie jako szeregowa II Żeńskiej Drużyny, potem kolejno była przyboczną w drużynie zuchów, drużynową I Krakowskiej Drużyny Harcerskiej im. Królowej Jadwigi. Prowadziła kolonie i obozy. W 1926 r. została członkiem Komendy Chorągwi w Krakowie.

W roku 1927, po przeniesieniu się na Śląsk, objęła Komendę Chorągwi Śląskiej. Praca jej, żywa i ekspansywna, odznaczała się doskonałą organizacją. Prowadzi w tym czasie kursy i obozy dla nauczycielek, opiekunek drużyn, przygotowuje 100 śląskich harcerek na ogólnonarodowy zlot harcerek w Wyszkowie nad Bugiem. Współpracuje z redakcją ogólnopolskiego pisma harcerskiego „Na tropie”, wychodzącego w Katowicach, pisząc gawędy do wielu numerów. Kładzie nacisk wśród drużynowych na wychowanie społeczne, wędrownictwa oraz wychowanie fizyczne. Dla uczczenia 10-lecia Harcerstwa na Śląsku organizuje w Jęzorze pod Mysłowicami zlot harcerek z próbami sprawności drużyn. Zorganizowała klub instruktorski chorągwi dla zżycia się i rozwoju pracy starszyny śląskiej.

W 1929 r. towarzyszy z kilkunastoma instruktorkami wyprawie harcerzy na zlot skautowy w Anglii. Zaproszenie skautek angielskich umożliwia Polkom zwiedzenie dwu szkół skautowych w Anglii oraz angielskich obozów drużyn.

W 1931 r. zostaje wybrana Naczelniczką Harcerek. Sprawuje tę funkcję aż do jesieni 1937 r. Jest też członkiem Naczelnej Rady Harcerskiej i Naczelnictwa ZHP.

Na lata jej kierowania Główną Kwaterą Harcerek przypada wielki rozwój żeńskiego ruchu harcerskiego. W zakresie programowym odbywają się co dwa lata konferencje instruktorek, co stanowi inspirację Główniej Kwatery Harcerek dla prac Wydziału Programowego GKH. Powstają plany pracy dla starszych dziewcząt - wędrowniczek, nowelizują się próby dla młodszych harcerek, żywo rozwija się ruch starszoharcerski. Organizowane są żeńskie obozy narciarskie, szybowcowe, żeglarskie, udoskonala się życie polowe drużyn. Znajomość języków obcych ułatwia jej kontakty z zagranicą, stąd bierze się jej żywy udział w światowym ruchu skautowym. W ostatnich latach sama prowadzi Wydział Międzynarodowy GKH.

W czasie okupacji współpracowała z Komendą Pogotowia Harcerek, którą prowadziła harcmistrzyni Józefina Łapińska.

Przeniósłszy się do Krakowa, gdzie mieszkał jej sędziwy ojciec, prowadziła zastęp drużynowych z Krakowa. W latach 1945-1949 bierze czynny udział w pracach odradzającego się harcerstwa w Komisji Statutowej i Prawa.

W pracy cechowała ją zdolność organizowania całości spraw, a umiejętność współzycia z ludźmi jednała wszystkich, którzy z nią współpracowali. Miała poczucie humoru, umiała w dyskusji rozładowywać napięcia i skupić ludzi wokół spraw najważniejszych.

Złożona ciężką chorobą w ostatnich latach życia potrafiła zachować pogodę ducha, zainteresowanie sprawami ogólnymi, zrozumienie sensu cierpienia za kraj i rodzinę.

Z dziejów harcerstwa śląskiego, Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1985, s. 261-263

Umarła w 81 roku życia dnia 20 IV 1983 r. Pochowana w Falenicy pod Warszawą, żegnana przez dzieci, wnuki oraz liczne grono harcerskie, które zjechało na pogrzeb.

hm. Emilia Węglarz

Źródła:

Osobiste kontakty autorki z Jadwigą Wierzbiańską

Sprawozdanie ze służby harcerskiej na terenie Głównej Kwatery Harcerek w latach 1927-1932 napisane przez Jadwigę Wierzbiańską

„Tygodnik Powszechny” nr 40 z 1983 r. - wspomnienie pośmiertne "Dzidzia" opracowane przez harcerza A. Ferstena oraz Hannę Paszkowską i Janinę Kamińską